

4-2-3

དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྲོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ཞུས་སོ། གྲེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡི་ཤེས་ལགས། ལག་ལེན་བཙུག་ཅན་གྱི་དབྱང་འཛོམས་པའི། རྟེན་གྲུབ་ལག་ཏུ་སྒྲུབ་ཐབས་ཇི་ལྟར་བསྟེ། འཚོ་མཛད་སྐྱོན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་གསོལ། །

Then again Sage *Yid las skyes* made this request, “O Great Sage *Rig pa'i ye shes*, how can one systemically implement the eighteen therapeutic practices which are used to conquer the strength of the disorder? May the Healer, the King of Physicians, please explain.”

ཞེས་ཞུས་པས། རྟོན་པས་གསུངས་པ། གྲེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས། ལགས་ཐབས་ལག་ལེན་རྟེན་གྲུབ་འདི་ལྟ་སྟེ། ལག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གཞེན་པོ་སྐྱོན་དབྱུང་གཞེས། སྐྱོན་ལ་ཞི་སྤྱད་གཞེས་ཏེ་ཞི་བྱེད་ལ། ཐང་ཕྱེ་རིལ་བུ་སྡེ་གུ་སྐྱོན་མར་ལ། སྡེ་ཚན་ལྔ་ཞེས་སྟེ་ཐུགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཐལ་སྐྱོན་ལྟ་སྐྱོན་ཆང་གསུམ། སྡེ་ཚན་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཞི་བྱེད་སྦྱོར་བ་བཟུག། ཞི་བྱེད་ལོག་གཞོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་དགུ། རྩོ་བུར་བྱག་ཤད་སྦྱོར་སྦྱོར་ལྟེ་དང་བཅུ། རྟེ་ཡང་སྡེ་ཚན་ལྔ་པ་འདུས་མེད། །

Having been asked, the Sage *Rig pa'i ye shes* replied, “O Great Sage *Yid las skyes*, the two systematic practical therapeutic methods are the medicines and the external therapies. Medicines are classified into two kinds: pacification and evacuation. Pacifying medicines are further classified into five kinds: liquids, powders, pills, *ide gu* and medicinal butters. This are known as “the five general sections”. However, with the addition of ash medicines, *khanda* and medicinal *chang*, they form the eight sections of pacifying medicines. The addition of *rin po che* (precious medicines), which are the most effective pacifying medicines, forms the nine sections while the further addition of herbal medicines which are used for emergency purposes form the ten sections. Furthermore, there are no sections¹ which are not included in the five general sections.

སྦྱོང་བྱེད་ལས་སྐྱེས་སྡེ་ཚན་འགྲོ་སྐྱུ་འཚོས་དང་། བཤལ་སྐྱུག་སྐྱེས་འཇམ་ཚི་ནི་རུ་ཏ། སྦྱོངས་ཀྱི་ལོག་གཞོན་ཅུ་ནས་སྤྱད་དང་བཟུག། །

The seven evacuative medicines are oil therapy, the preliminary practice of *las lnga*; purgation, emesis, nasal medication, *djam rtsi* (mild enema), *ni ru ha* (strong enema) and channel cleansing, the most effective therapy of all evacuations.

དབྱུང་ལ་གཏར་བསྐྱེད་དུགས་ལུམས་བྱུག་པ་ལ། རྟེ་ཡི་ལོག་གཞོན་ཐུར་མའི་དབྱུང་དང་དུག། །

Venesection, moxibustion, compresses, medicinal bath and external application are the five external therapies, and the addition of surgical therapy, the most effective therapy of all makes a total of six external therapies.

¹ Sections here, refer to eight, nine and ten sections of pacifying medicines.

སྤྱི་རྩ་སྒྲོམས་པས་རྒྱས་བཤད་ཉི་ཤུ་གསུམ། །མདོ་རྩ་བསྐྱས་པའི་ལག་ལེན་བཙུག་པོ་བཟུང་འདི། །ནད་ཀྱི་དབྱ་དཔུང་འཛོམས་པའི་མཚོན་ཆ་ཡིན། །དེ་རྣམས་ལག་རྩ་རྒྱང་བའི་རིམ་པ་ནི། །དང་པོ་ཞི་བྱེད་སྐྱེ་གྱི་སྤྱི་ཚན་བཞུག། །ཀྱི་དང་སྤོང་ཚེན་པོ་མ་ཡིངས་གུས་པས་ཉོན། །

In a nutshell, the twenty-three detailed therapeutic practices, which are condensed into eighteen, are the weapons used to eliminate the strength of disorders. To show their practices one by one, the section of pacifying medicines will be explained first. O Great Sage, listen attentively with respect.

ཐང་སྦྱོར་སྤྱི་ཚན་ཆ་སེལ་གང་སེལ་གཉིས། །

The section on liquid medicines is comprised of two subcategories: liquid medicines that cure hot disorders and liquid medicines that cure hot disorders.

དེ་ལ་ཚ་བ་སེལ་བའི་སྤྱི་ཚན་ནི། །

- 1 མི་སྤོང་སྦྱོང་པ་འབྲུག་རྩས་ཏིག་ཏུ་གསུམ། །སྤྱི་གཉིས་བསྐྱས་གང་མགོ་ནད་སེལ་བར་བྱེད། །
- 2 ལྷགས་སྤྱི་སྦྱོར་པའི་བར་ཤུན་འབྲས་ཏུ་གསུམ། །སྤྱི་བ་གང་བཏང་མིག་ནད་སེལ་བར་བྱེད། །
- 3 ཏུ་རྩ་ཨ་རུ་འུ་ཡི་སྤྱི་བ་ཡིས། །རྩ་བའི་རྣག་ཁྲག་ལྷག་གཟེར་འཛོམས་པར་བྱེད། །
- 4 སྦྱོར་བ་མཁའ་རྒྱ་བསྐྱས་པའི་སྤྱི་བ་ཡ། །དོམ་མཁྲིས་བཏབ་བཏང་སྤྱི་ཁྲག་འཛོམས་པ་གཙོད། །
- 5 རྣག་མཚུར་སེང་སྤོང་ཨ་རུ་འུ་ཡི་གང་ཐང་གིས། །མཁུར་བཀང་ཁ་ཡི་ཁྲག་ནད་ལྷག་གཟེར་འཛོམས། །
- 6 བོང་བ་ཤིང་མངར་སྤོང་རྒྱན་དཀར་བསྐྱས་སྤྱི། །རྩ་གང་ཀར་སྦྱར་སྤོང་འགགས་ཚ་སྐམས་སེལ། །
- 7 སོ་པག་བསྐྱས་སྤྱི་ཏུ་སྤྱི་ཀར་བཏབ། །མཁུར་བཀང་ཁ་སྤྱི་གེ་བ་སྐམས་པ་སེལ། །
- 8 ཚན་དན་རྩ་ཏི་སྦྱོང་ཞོ་ཤ་ཡི་ཐང་། །བསྐྱས་གང་སྦྱོང་གི་ཚ་བ་འཛོམས་པར་བྱེད། །
- 9 སྤོང་ཞིང་མངར་རྒྱ་སྤྱིགས་ག་རུར་ཐང་། །སྤོང་ཡི་ཁྲག་ཚད་གཟེར་དང་ལུད་པ་སེལ། །
- 10 ལྷག་ལྷན་བ་ལེ་བ་ཤ་ག་བསྐྱས་སྤྱི། །གུར་གུམ་དོམ་མཁྲིས་བཏབ་བཏང་མཚོན་ཚད་སེལ། །
- 11 ལི་ཤི་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་ཨ་རུ་ར། །ཐང་གིས་མཚེར་ཚད་སྤོང་འཁྲོག་སེལ་བར་བྱེད། །
- 12 ཨ་རུ་ར་དང་རྒྱ་སྤྱིགས་ལྷ་མཁའ་བཙོད། །མཁུར་ཚད་གཟེར་སྤོང་རྒྱ་ཤིང་སྤོང་ཚད་སེལ། །
- 13 སོ་བཟུང་དྲི་རྒྱ་རྒྱག་སོ་ཚད་སེལ། །
- 14 སྤོང་ཞོ་བཙོད་དང་བོང་བ་དཀར་པོའི་ཐང་། །དུག་རྒྱང་བོང་བ་ག་རུར་བ་ལེ་གའི། །ཐང་གིས་རྒྱ་ཤིང་སྤོང་ཚད་མ་ལུས་སེལ། །དེ་ལ་ག་བོད་འབྲས་བཏབ་ཚད་འཁྲུག་ཚོད། །

15 གཟེ་མ་ལྷུ་མ་བ་སྲིག་སྲིན་ལྷུ་འགགས་སེལ།

16 བ་སྐྱུ་ར་མ་ཉེ་གཟེ་མས་མངལ་ཚོད་སེལ།

The section on treating hot disorders are as follows:

- 1 A cold decoction prepared from the three ingredients of aged *mi thod*, *rnying pa*, and *tig ta*, condensed by two-trird, cures head disorders.
- 2 Takin a cold decoction of processed *lcags phye*, *skyer pa'i bar shun* and *'brag bug sum* (three myrobalan fruits) cures eye disorders.
- 3 A decoction of *ru rta* and *a ru ra* stops pus and bleeding from ears, and eliminates earache.
- 4 Taking a decoction of *skyer pa*, *mkhan skya* with the addition of *dom mkhris* stops nosebleeds.
- 5 Holding a mouthful of a cold infusion of *nag mtshur*, *seng phrom* and *a ru ra* eliminates blood disorders of the mouth accompanied with pain.
- 6 A decoction prepared from *bong nga*, *shing mngar* and *spang rgyen dkar* compounded with *cu gang* and *ka ra* (sugar) eliminates vocal obstruction, dryness and burning of the throat.
- 7 Holding a decoction prepared from red brick, with the addition of *'u su* and *ka ra* (sugar), in the mouth eliminates dryness of the mouth, tongue and throat.
- 8 A decoction prepared from *tsan dan*, *dza ti* and *snying zho sha*, when taken cold, eliminates hot disorders of the heart.
- 9 A decoction of *sro lo*, *shing mngar*, *rgya skyegs* and *ga dur* relieves pain caused by combined blood and hot disorders in the lungs, and clears phlegm.
- 10 Taking a decoction prepared from *brag shun* and *ba le ka* with the addition of *gur kum* and *dom mkhris* cures hot disorders of the liver.
- 11 A decoction of *li shi*, *gser gyi me tog* and *a ru ra* cures hot disorders of the spleen and relieves distention and rumbling of the stomach.
- 12 A decoction of *a ru ra*, *rgya skyegs*, *shu mkhan* and *btsod* relieves radiating pain due to hot disorders of the kidneys and cures hot disorders of the lower abdomen such as the small and the large intestines.
- 13 A decoction prepared by mixing *rgya snag* in the urine of an eight year old child cures hot disorders of the stomach.
- 14 A decoction prepared either from *snya lo*, *btsod*, *bong nga dkar po*, *ga dur* and *ba le ka* eliminates all hot disorders of the vessel organs such as the small and the large intestines. The addition of *ka bed* and rice to the above decoction stops tropical diarrhea.
- 15 A decoction of *gze ma*, *lcam pa*, *sdig srin* urinary obstruction.
- 16 A decoction of *ba spru*, *ra mnye* and *gze ma* cures hot disorders of the uterus.

- 17 འབྲས་གསུམ་ཐང་གིས་རིམས་འབྲུགས་ཚ་བའི་ནད། །གསར་རྙིང་མ་ལུས་སེལ་ཞིང་སློན་པར་བྱེད། །
- 18 མ་རྩ་ཀའབྲུ་ཀ་ཡི་སླེ་རྟེས་དང་། །རྣ་རྒྱའི་ཐང་གིས་རིམས་ཚད་སློན་པར་བྱེད། །བད་ཀན་རྩུ་སྟུག་སྟོངས་ཚད་ཁྲག་གཟེར་སེལ། །
- 19 ཉིག་ཏུ་སླེ་རྟེས་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་དང་། །བྱི་ཚོར་ཐང་གིས་རིམས་ཚད་སླེ་ཐིབས་སེལ། །
- 20 ཉིག་ཏུ་རྟོང་ལེན་རྩུ་རྩ་བ་ཤ་ཀའ། །ཁྲག་འབྲུགས་ཚ་བ་རོལ་གསོད་དྲངས་སྟེགས་འབྱེད། །
- 21 ཨ་རུ་ལྷུ་ལུ་བོང་བའི་བལྟས་ཁུ་ལ། །ཚ་ལ་བཏབ་བཏང་སྐྱར་དུག་ཤ་དུག་སེལ། །
- 22 མ་རྩ་རྩ་རྩ་ཕུ་ཤེལ་བ་ཤ་ཀ། །བལྟས་གང་སྟུག་པོ་རྩུས་པའི་འཕྲལ་བྲག་གཙོག།
- 23 སང་ལྗང་ཨ་རུ་ར་དང་གྱི་ལྷེ་བ། །སྐྱར་པའི་ཐང་གིས་རྩུ་སེར་ཚ་བ་སྟེམ། །
- 24 ཉིག་ཏུ་གྱི་ལྷེ་བོང་ངས་མཁྲིས་ཚད་འཛོམས། །

17 A decoction of **'bras gsum** (three myrobalan fruits) cures and ripens all kinds of chronic and new cases of **rims** and disturbed hot disorders.

18 a decoction of **ma nu, kanta ka ri, sle tres** and **sga skya** ripens **rims** and cures **bad kan skya po** and **bad kan smug po**, empty hot disorders and pain caused by blood disorders.

19 A decoction of **tig ta, sle tres, gser gyi me tog** and byi tsher cures heaviness and dullness due to **rims**.

20 A decoction of **tig ta, hong len, skyu ru** and **ba sha ka** extinguishes immediately hot disorders resulting from blood disturbances and segregates healthy from unhealthy blood.

21 Taking a decoction of **a ru ra, ldum bu** and **bong nga** with the addition of **tsha la** cures compounded poisoning and meat poisoning.

22 A cold decoction of **ma nu, ru rta, pu shel** and **ba sha ka** relieves occasional pain caused by aggravated **bad kan smug po**.

23 A decoction of **seng ldeng, a ru ra, kyilce** and **skyer pa** dries up **chu ser** disorders of a hot nature.

24 A decoction of **tig ta, kyilce** and **bong nga** eliminates hot **mkhris pa** disorders.

25 འབྲས་བུ་སྟུ་བར་ཕུ་ཤེལ་རྒྱང་ཚི་བཏབ། །ཚེ་གུར་བཏང་བས་སྟུགས་པ་གཙོད་པར་བྱེད། །

26 བེལ་བ་མོན་ཚ་ར་དང་ད་ཉིག་དང་། །སྐྱར་པའི་མེ་ཏོག་དར་བར་བཏབ་བྲས་ཏེ། །ཚེ་གུར་བཏང་ན་འབྲུ་བ་གཙོད་པར་བྱེད། །

27 སོ་མ་ར་ཚ་བོང་ང་དཀར་པོ་ཡི། །བལྟས་ཐང་དུག་གིས་སྟུག་པ་གཙོད་པར་བྱེད། །

28 གུར་ཀུམ་དོམ་མཁྲིས་ཚོས་ཐང་ཁྲག་སྟུགས་གཙོད། །

29 ལྷ་རྩ་རྩེར་པ་མཐན་རྩེར་མ་པ་ཚོས། །བསྐྱུ་ལྷུར་གྲུམ་དོམ་མཐིས་མི་མཐིས་དང་། །ལྷ་མའི་འབྲུ་དང་སྐན་མའི་མ་ཏྲིག་བཏབ། །ཁྲག་ཤོར་མ་ལུས་ཁོང་དུ་སྦྱང་པའི་མཚོག།

30 དབང་པོ་ལག་པ་སློ་ཏྲིས་ཏྲིག་ཏྲི་ཡི། །ཐང་གིས་ཡན་ལག་ཀོ་ལའི་ཚ་བ་སེལ། །

31 སློ་ཏྲིས་བྲག་ལྷན་ཨ་རུས་དྲིག་ནད་སེལ། །

32 བྱིང་མངར་ཅན་དན་སྐ་རྩེ་ག་དུར་བཞིའི། །ཐང་གིས་རྩ་ཡི་ཚད་པ་སེལ་བར་བྱེད། །

33 ལྷ་རྩ་རྩེར་པ་སློ་ཏྲིས་ཨ་རུ་ར། །བསྐྱུ་ལྷུར་གྲུ་གྲུལ་དཀར་པོ་ཞོ་གཉིས་བཏབ། །ཤ་མདངས་ལྷ་སེར་པགས་པའི་ནད་གུན་སེལ། །

34 ཏྲིག་ཏྲི་བྲི་ཚོར་རྩ་ཏྲི་རྩུ་རུ་རའི། །ཐང་གིས་མིག་སེར་པོ་བའི་ལྷག་གཟེར་འཛོམས། །

35 སེ་འབྲུ་གོ་སྣོད་རྩུང་བཏབ་དང་ག་འབྱེད། །

25 Frequent intake of small portion of rice water, adding **pu shel** and **sbrang** (honey), stops vomiting.

26 Adding **bil ba**, **mon cha ra**, **da trig** and **skyer pa'i me tog** into buttermilk, if taken frequently in small portions, stops diarrhea.

27 A decoction of **so ma ra dza** and **bong nga dkar po** stops vomiting caused by poisoning.

28 A decoction of **gur kum**, **dom mkhris** and **tshos** stops vomiting of blood.

29 Adding **gur kum**, **dom mkhris**, **mi mkhris**, **spru ma'i 'bu** and **sran ma'i me tog** into a decoction of **spru rtsa**, **skyer pa**, **mkhran skya**, **ram pa** and **tshos** is the best remedy to retain blood in the body from all kind of bleeding.

30 A decoction of **dbang po lag pa**, **sle tres** and **tig ta** cures hot disorders affecting unlocalized areas of the limbs.

31 A decoction of **sle tres**, **brag zun** and **a ru ra** cures **dreg**.

32 A decoction of four ingredients comprised of **shing mngar**, **tsan dan**, **gla rtsi** and **ga dur** cures hot disorders of the channels.

33 A decoction prepared from **ba spru**, **skyer pa**, **sle tres** and **a ru ra**, adding two **sho** of **gu gul dkar po**, cures accumulation of chu ser between the skin and the muscle tissue and all kinds of skin disorders.

34 A decoction of **tig ta**, **byi tsher**, **dza ti** and **skyu ru ra** eliminates jaundice and stomachache.

35 A decoction of **se 'bru** and **go snyod** with the addition of **sbrang** (honey), enhances appetite.

36 ཨ་རུའི་ཚིག་ཐང་པོ་བའི་མཐིས་པ་སེལ། །

37 ལྷ་རྩེར་ཚིག་ཐང་ཁྲག་དན་འབྱེད་ཅིང་སྐྱེལ། །

- 38 བ་རུའི་ཚིག་ཐང་ཚུ་སེར་ནག་པོ་སྐྱེ། །
- 39 བ་ཤ་ཀ་ཡི་ཚིག་ཐང་ལྷག་ནད་སེལ། །
- 40 འུ་སུའི་ཚིག་ཐང་སྐྱག་པོ་སྐྱོམ་དད་སེལ། །
- 41 ལྷགས་ལུས་མཚན་ཚད་མིག་ནད་ཤུ་བ་སེལ། །
- 42 རྩ་སྐང་ག་རུར་སྐྱོ་ལོ་དཀར་པོ་ཡི། །ཚིག་ཐང་སྐྱོ་ཡི་ཚད་པ་མ་ལུས་སེལ། །
- 43 སང་ལྲང་ཚིག་ཐང་ཚུ་སེར་སྐྱེམ་པར་བྱེད། །
- 44 རྩེ་ཏྲེས་ཚིག་ཐང་རིམས་ནད་མ་སྐྱེན་འབྱེད། །
- 45 བཙོད་དང་སྤང་རྒྱན་ཚིག་ཐང་འབྲུམ་ནག་སེལ། །
- 46 ཐག་ལྷན་ཚིག་ཐང་ཏྲིག་ནད་ཚུ་འགགས་སེལ། །
- 47 ཚུ་རུག་ཐང་གིས་རྒྱས་པའི་ཚད་པ་སེལ། །
- 48 ལྷབ་སང་ཚིག་ཐང་རུས་པ་གས་པ་སྐྱོར། །
- 49 ཏྲིག་ཏྲའི་ཐང་གིས་བད་ཀན་ཚད་པ་སེལ། །

- 36 The single ingredient decoction of **a ru ra** cures **mkhris pa** disorders of the stomach.
- 37 A decoction of **skyu ru** segregates and dries impure blood.
- 38 A decoction of **ba ru ra** dries chu ser nag po.
- 39 A decoction of **ba sha ka** cures blood disorders.
- 40 Preparing a decoction from **'u su** cures **bad kan smug po** and quenches extreme thirst.
- 41 A liquid medicine prepared from **lcags** cures hot disorders of the liver, eye disorders and eczema.
- 42 A single ingredient decoction of **gla sgang** or **ga dur** or **sro lo dkar po** cures alltypes of hot disorders of the lungs.
- 43 A single ingredient decoction of **seng ldeng** dries up **chu ser**.
- 44 A decoction of **sle tres** separates unripened **rims**.
- 45 A single ingredient decoction of **btsod** or **spang rgyan** cures **'brum nag**.
- 46 A single ingredient decoction of **brag shun** cures **dreg** and urinary obstruction.
- 47 A decoction of **chu rug** cures hot disorders of the tendons.
- 48 A single ingredient decoction of **stab seng** joins bone fractures.
- 49 A decoction of **tig ta** cures hot disorders associated with **bad kan**.

50 །གང་སེལ་ །བཅའ་རྒྱ་ །རྒྱུ་ཚུ་ །ཨ་རུ་ར། །ཚེན་མོས་ །དྲོད་རྒྱུང་གང་ །བ་མ་ལུས་སེལ། །འི་འི་ལིང་ །བསྐྱབ་སྐྱབ་མ་ལུ་བ་འཇུ། །

51 །རྒྱ་དང་ །ཤིང་ །ཀུན་ །བསྐྱས་ །པའི་ །ཁྱ་བ་ལ། །འ་རུ་ཚུ་ །བཏབ་སྦྱིང་ །རྒྱུང་ །སེལ་ །བར་ །བྱེད། །

52 །ལྷོན་ཤིང་ །སྒྲ་ །ཤིང་ །ཀུན་ །ཨ་རུ་ར། །རྒྱུང་ །རི་མས་ །གང་ །རྒྱུང་ །ཁ་གདོང་ །གཡོ་ །བ་སེལ། །

53 །མ་འབྲུ་ །འི་འི་ལིང་ །དང་ །རྒྱ་ །བསྐྱས་ །ཁྱུར། །འབྲས་ །ཡོས་ །རྒྱུང་ །རྩི་ །ཁ་ཚར་ །བཏབ་ །བ་ཡིས། །འབྲུ་ །དང་ །སྐྱུག་ །བ་སྦོ་ །སྦྱེག་ །སྦྱིགས་ །བྱ་སེལ། །

54 །ད་ལིས་ །ལྷག་ །སྦྱེལ་ །རྒྱ་ །ཐང་ །སྦེ་ །མཚུ་ །དཀར། །སྦྱིང་ །འདར་ །མཚེན་ །རྒྱུང་ །མ་ལུ་ །ངལ་ །བ་སེལ། །

55 །འ་རུ་ཚུ་ །དང་ །ཟི་ར་ །འི་འི་ལིང་ །། །ཤིང་ །ཚུ་ །ལ་ལ་ །ལུད་ །དང་ །ཕོ་ །བ་རིས། །ཐང་ །གིས་ །ཁ་ །ཟས་ །མི་ །འཇུ་ །སྐྱུག་ །བ་སེལ། །

56 །ཤིང་ །ཚུ་ །འ་རུ་ཚུ་ །དང་ །ཚུ་ །བ་གསུམ། །འོ་ །མར་ །བཏབ་ །བཏང་ །གང་ །སེལ་ །འབྲུ་ །བ་གཙོད། །

57 །ལྷག་ །སྦྱེལ་ །ཟི་ །ར་ །དཀར་ །ཕོ་ །འི་འི་ལིང་ །། །འོ་ །མར་ །བསྐྱས་ །ཐང་ །གཉིད་ །མེད་ །ཡེར་ །བ་འགྲུགས། །

58 །ལྷོག་ །རྒྱ་ །གང་ །བའི་ །རྒྱ་ །ཕོ་ །བརྒྱུད་ །འགྱུར་ །བྱ། །རྒྱ་ །བསྐྱས་ །འོ་ །མས་ །རྒྱུང་ །སྐྱབ་ །རྒྱུང་ །རི་མས་ །དང་ །། །གཞུགས་ །འབྲུམས་ །ལ་ །སོགས་ །རྒྱུང་ །ནད་ །མ་ལུས་ །སེལ། །

59 །ཨ་རུ་ །བསྐྱས་ །ཁྱུར་ །དྲོད་ །གྲ་ །བཏབ་ །བྱས་ །ནས། །ནང་ །རེ་ །བཏང་ །ན་ །སྐྱབ་ །མའིས་ །མིག་ །སེར་ །སེལ། །

60 །ཐལ་ །ཚུ་ །ཡ་ །བསྐྱ་ །ཐང་ །སྦོས་ །བ་སེལ། །

50 A warm decoction of *bca'i sga*, *rgyam tshwa* and *a ru ra* restores weak bodily heat and cures all kind of hot disorders. Adding *pi pi ling* to the above decoction helps to digest undigested medicines.

51 Adding *kha ru tshwa* into the decoction of *sga* and *shing kun* cures *rlung* disorders of the heart.

52 A decoction of *sgron shing*, *gla sgang*, *shing kun* and *a ru ra* cures *rim*s associated with *rlung* and facial swelling due to combined disorders of cold and *rlung*.

53 A decoction of *se 'bru*, *pi pi ling* and *sga*, adding parched rice and *sbrang rtsi* (honey), cures diarrhea, vomiting, abdominal distention, eructation and hiccup.

54 A decoction of *da lis*, *sug smel* and *sga* cures paleness of the tongue and lips, heart tremor, weak liver, *ma zhu* and exhaustion.

55 A decoction of *kha ru tshwa*, *zi ra*, *pi pi ling*, *shing tshwa*, *la la phud* and *pho ba ris* cures indigestion and vomiting.

56 *Shing tshwa*, *kha ru tshwa*, and *tshwa ba gsum* (three hot medicines) when added to milk cures cold disorders and stops diarrhea.

57 A decoction prepared by boiling *sug smel*, *zi ra dkar pa*, *pi pi ling* in milk cures insomnia.

58 Four **srang** of **sgo skya** condensed in water, eight times the quantity of **sgo skya** and further condensed in milk cures all types of **rlung** disorders such as **rlung skran**, **rims** associated with **rlung** and **gzugs 'khums** etc.

59 Preparing a decoction from **a ru ra** with the addition of **dong gra**, if taken every morning, cures **skran** and jaundice.

60 A decoction of **thal tshwa** and **ya baksha** cures abdominal distention.

61 ལ་རུ་ཚུ་ཡི་ཚེག་ཐང་ཕོ་ལོག་འཛོམས། །

62 ལྷུ་ཚུ་ཚེག་ཐང་མ་ལྷུ་གསར་བ་འཇུ། །

63 ལྷུ་ཚུ་ཚེག་ཐང་དྲི་ལྷུ་འགགས་བ་སེལ། །

64 རྩ་ཐལ་ཚེག་ཐང་ཕོ་བའི་བད་ཀན་བཤེག། །

65 ལྷུ་ཡི་ཚེག་ཐང་དྲོད་སྦྱེད་མ་ལྷུ་འཇུ། །

66 ལྷུ་ད་ཀར་ཚེག་ཐང་མཚར་ནད་དུ་རྩེད་སེལ། །

67 ལྷུ་ཚུ་ཚེག་ཐང་སྦྱད་ཀྱི་ལྷུ་བ་སེལ། །

68 ཕོག་ཚོགས་ཚེག་ཐང་ཚང་མ་ལྷུ་བ་འཇུ། །

69 ཕོག་ཡུའི་ཐང་གིས་ཤ་མ་ལྷུ་བ་འཇུ། །

70 རྣས་བསྐྱས་ཐང་གིས་དང་ག་འགགས་བ་འབྱེད། །

71 སྤེ་ལོང་ཐང་གིས་ཐོར་བུའི་རླུང་སྒྲ་གཞོན། །

61 A single ingredient decoction of **kha ru tshwa** cures abdominal cramps.

62 A single ingredient decoction of **rgyam tshwa** cures primary onset of **ma zhu**.

63 A decoction of **rgya tshwa** cures urinary obstruction.

64 A decoction of **rdo thal** dissolves gastric mucus.

65 A single decoction of **sga** generates body heat and cures **ma zhu**.

66 A decoction of **srad dkar** cures spleen disorders and **dmu**.

67 A decoction of **ba spru** cures cold disorders of the lower body.

68 A decoction of stalk nodes² helps the digestion of undigested **chang**.

69 A decoction of the interior part of a scapula helps the digestion of undigested meat.

---

² Stalk nodes should be of barley or any other grains.

70 A decoction of barley enhances appetite.

71 A decoction of calcaneous bones suppresses scattered mild lung.

དེ་སོགས་ལྷུ་བའི་སྡེ་ཚན་སྦྱར་བའི་ཐབས། །གང་ཐང་ལྷུ་བ་ཐོན་པར་སྦང་བ་གཅེས། །བརྒྱས་ཐང་ཀུན་ལ་ལྷུ་བ་སྦྱོར་
གཉིས་བསྟུ། །ཚ་སེལ་གང་བཏང་གང་སེལ་ཚ་མོར་བཏང་། །ཚ་གང་འདྲེས་པའི་ནད་ལ་དྲོ་འཇམ་བཞེན། །ཟས་དང་སྦྱོད་
ལམ་ནད་དང་མཐུན་པ་གཅེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

Methods of compounding these liquid medicines are as follows: Prepare the cold infusions by soaking the medicinal ingredients in water until its essence is infused and prepare decoctions by boiling the ingredients until two-thirds of their contents are condensed. Take liquid medicines which cure hot disorders in a cold state and liquid medicines which cure cold disorders in a warm state. Treat combined disorders of hot and cold natures by taking liquid medicines in a lukewarm state. It is important to adopt an appropriate diet and lifestyle in accordance with the nature of a disorder.” Thus it was said.

བདུད་རྩི་སྦྱང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་ཐང་གི་སྡེ་ཚན་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །།

This is the third chapter, which reveals the section on liquid medicines, from the Secret Quintessential Instructions on the Eight Branches of the Ambrosia Essence Tantra.